

Norges Forskningsråd
Postboks 2700 St. Hanshaugen
0131 OSLO

Deres ref

Vår ref
200702195-/KGU

Dato
30.01.2008

Statsbudsjettet 2008 - tildelingsbrev til Norges forskningsråd

Med bakgrunn i St. prp. nr. 1 (2007-2008) for Landbruks- og matdepartementet og Budsjett-innst. S. nr. 12 (2007-2008), stiller Landbruks- og matdepartementet følgende beløp til disposisjon for Norges forskningsråd i 2008.

Kap 1137 Post 50 Forskningsaktivitet	157 536 000 kroner
Kap 1137 Post 51 Basisbevilgninger	180 763 000 kroner
Sum overføres	338 299 000 kroner

Forskningsrådet får fullmakt til å disponere midlene innenfor den økonomiske rammen som Stortinget vedtar og i henhold til føringer i overnevnte dokumenter.

Forskningsrådet har en sentral rolle som rådgiver og forvalter av offentlige forskningsmidler, og skal prioritere forskningsinnsatsen innenfor de rammer Storting og regjering trekker opp. Departementet legger vekt på at Forskningsrådet arbeider for samarbeid og koordinering mellom divisjonene og på tvers av fagmiljøer. Departementet forventer også at Forskningsrådet fremmer samarbeid mellom ulike forskningsmiljøer, fagdisipliner og næringsliv.

Midlene fra Landbruks- og matdepartementet over kap. 1137 skal ses i sammenheng med departementets midler over andre kapitler til forskningsaktivitet, samt den avgiftsfinansierte forskningen i sektoren.

Departementet legger til grunn at samarbeidet mellom det felles styret for forskningsmidler over jordbruksavtalen og Fondet for forskningsavgift er godt og

fortsatt prioriteres for å sikre god utnytting av sektorens forskningsmidler og tiltrekke seg flere gode søknader.

Forskningsrådet har i oppdrag å være sekretariat for Utviklingsfondet for skogbruket. Det er viktig at Forskningsrådet fortsatt arbeider aktivt med å utvikle gode rutiner for samhandling med andre forsknings- og utviklingsinstitusjoner i skogsektoren. Det samme gjelder kontakt og samarbeid med forvaltning og næringsorganisasjoner og det øvrige virkemiddelapparat innenfor landbruks- og matsektoren.

1. FORSKNINGSPOLITISKE OG FAGLIGE PRIORITERINGER I 2008

Regjeringen vil arbeide for å opprettholde et levende landbruk over hele landet. Landbruket er en viktig næring i mange bygdesamfunn. I tillegg til produksjonen av mat, bioenergi og andre tjenester skal landbruket levere viktige fellesgoder, blant annet trygg mat, levende bygder og med et ivaretatt kulturlandskap over hele landet. For å sikre den langsiktige utviklingen av landbruks- og matsektoren, er det nødvendig med forskning av høy kvalitet og relevans. Forskningspolitikken omfatter et bredt spekter av utfordringer da landbruks- og matsektoren både omhandler flere komplekse verdikjeder og ulike samfunns- og miljøkonsekvenser relatert til disse. Forskningen skal danne grunnlag for økt konkurransekraft i sektoren, og bidra til utvikling av nye markeder, produkter og tjenester. Samtidig skal forskningen bidra med kunnskap om ressursforvaltning og løsning på miljøutfordringer, og legge grunnlag for at samfunnet har høy tillit til norsk mat, matproduksjon og dyrehold. Landbruks- og matdepartementet legger vekt på å føre en bred innovasjonspolitik der de viktigste næringene er mat, tre, energi- og tjenesteproduksjon.

1.1 Mål for forskning og forskningsbasert innovasjon

Hovedmålet med tilhørende målområder til landbruks- og matforskningen er presentert i St.prp. nr. 1 (2007-2008). Landbruks- og matforskningen skal bidra med forskningsinnsats av internasjonal kvalitet som fremmer en innovativ og bærekraftig landbruks- og matsektor med stor tillit i samfunnet. Landbruks- og matdepartementet legger vekt på at forskningen skal være etisk og miljømessig forsvarlig, og til en hver tid følge de normer og regler som samfunnet setter for forskningen.

De sentrale målene og prioriteringene for Norges Forskningsråds virksomhet innen landbruks- og matsektoren i 2008 fremgår av St. prp. nr. 1 (2007-2008) for Landbruks- og matdepartementet og i dette tildelingsbrevet.

Landbruks- og matdepartementet har i utarbeidet "Strategi for forskning og forskningsbasert innovasjon 2007-2012". Strategien presenterer departementet sine forskningspolitiske mål og er retningsgivende for prioritering og styring av landbruks- og matforskningen. Strategien skal også sees i sammenheng med departementets strategi for næringsutvikling Ta landet i bruk! (februar 2007). Med utgangspunkt i

målet om økt verdiskaping i landbruket er det viktig å se sektoren sin innsats innenfor næringsutvikling, innovasjon og forskning i en helhet.

1.1.1 Forskning med høy kvalitet og relevans

Forskningsrådet skal sikre en forsknings- og innovasjonsaktivitet av høy kvalitet og relevans for landbruks- og matsektoren. Forskningsrådet skal fortsatt prioritere å øke andelen brukerstyrte prosjekter i forskningsprogrammene for å øke den næringslivsfinansierte forskningen. Landbruks- og matdepartementet ber Forskningsrådet i forbindelse med arbeidet med mål- og resultatstyring gi en omtale av virkemiddelbruken i innovasjonsprogrammene hvor departementet er delfinansør, jf. pkt. 2. Mål- og resultatoppfølging.

1.1.2 Internasjonalt forskningssamarbeide

Forskningsrådet har en sentral rolle i arbeidet med å sikre aktiv deltagelse i det europeiske forskningsområdet og i å styrke det bilaterale og nordiske forskningssamarbeidet.

Det er mål at Norge skal være med å utvikle innholdet i EUs satsinger innenfor forskning og teknologi. Forskningsrådet gjør en god og viktig innsats med å sette EU-forskningen på kartet nasjonalt og med å informere og bistå forskningsmiljøer og industri innenfor landbruks- og matsektoren. Kunnskapsdepartementet holder på å ferdigstille strategi for Norges samarbeid med EU om forskning og utvikling. Forskningsrådet vil få en sentral rolle når det gjelder oppfølging av denne strategien. Landbruks- og matdepartementet vektlegger spesielt behovet for å forsterke arbeidet som pådriver for god utnyttelse og deltagelse fra forskningsmiljø og industri. Dette gjelder i forhold til de fire aksene (Samarbeid, Ideer, Mennesker og Kapasitet) i rammeprogrammet, men også i relevante ERA net og teknologiplattformer. Forskningsrådet har en viktig rolle i forhold til å levere strategiske råd, statistikk og analyser av deltagelse innenfor sektoren i tillegg til målrettet formidling.

Landbruks- og matdepartementet viser til brev fra Forskningsrådet datert 12.12.07 vedrørende forslag til omdisponering av 2,6 mill. kroner fra ordningen med samfinansiering av prosjekter i EU 6RP. Forskningsrådet foreslår at 1,6 mill. kroner settes av til prosjektetableringsstøtte fra søkere til EUs rammeprogram og videre at 1 mill. kroner settes av til bilateralt samarbeid for å styrke departementets allerede prioriterte innsats i forhold til det bilaterale samarbeidet med Nord-Amerika, med vektlegging på bioenergi. Departementet støtter Forskningsrådets forslag.

Departementets satsing på forsknings- og teknologisamarbeid med Nord-Amerika skal fortsatt legges opp i tråd med Regjeringens strategi for forsknings- og teknologisamarbeid med Nord-Amerika. Departementet ønsker en nærmere diskusjon rundt innretningen av midlene på bakgrunn av og Kunnskapsdepartementets nye Nord-Amerika strategi innenfor høyere utdanning. Klimaendringer, og de utfordringer dette gir når det gjelder energi- og matproduksjon, er prioriterte områder for

forskningssamarbeid. I tråd med Regjeringens satsing på fornybar energi, bes Forskningsrådet om å prioritere bioenergi spesielt. I tillegg bes Forskningsrådet, i samarbeid med Innovasjon Norge, om å legge opp til styrket medvirkning fra industrien. Forskningsrådet må sikre at departementets Nord-Amerika satsing blir integrert i relevante programsatsinger i de ulike divisjonen i Forskningsrådet.

Et styrket nordisk forskningssamarbeid krever at nasjonale og nordiske forskningsprioriteringer og -midler sees i sammenheng. Departementet legger også stor vekt på at de nordiske forskningsorganene innenfor vår sektor videreutvikler samarbeidet med NordForsk og NICE.

1.1.3 Forskningsbasert innovasjon og kommersialisering

Forskningsrådet skal bidra til å øke forskningsbasert innovasjon gjennom ulike forskningsprogrammer, i sin kontakt med instituttsektoren, universitets- og høyskolesektoren, det offentlige virkemiddelapparatet og gjennom internasjonalt samarbeid. Det forventes at forskningsaktiviteten i Matprogrammet, Arealprogrammet/ FoU-programmet TRE bidrar til å knytte forskning og næringsliv tettere sammen. Forskningsrådet bør fortsatt stimulere til igangsetting av brukerstyrte prosjekter ved bl.a. å markedsføre ulike programmers tilbud til næringslivet.

Det forventes også at Forskningsrådet stimulerer til økt samarbeid mellom næringsliv og forskningsmiljøer innenfor regionale innovasjonssystemer. Forskningsrådets regionale representanter har en spesielt viktig funksjon i den forbindelse.

Næringsrettede satsinger innenfor matproduksjon, tre, bioenergi, reindrift, "Inn på tunet" og grønt reiseliv utgjør sentrale satsinger på næringsutvikling i 2008, og her vil Innovasjon Norge ha en sentral rolle i gjennomføringen. Landbruks- og matdepartementets strategi for landbruksbasert næringsutvikling ligger til grunn for utviklingen av disse sentrale satsingene. Landbruks- og matdepartementet forventer at Forskningsrådet har et godt samarbeid med Innovasjon Norge på relevante områder. Forskningsrådets samarbeid med Innovasjon Norge og FoU-miljøer om innovasjonssystemer er viktig for å kommersialisere forskningsbasert kunnskap og patenter og finne fram til nettverkløsninger for samarbeid mellom innovative virksomheter.

Landbruks- og matdepartementet viderefører sin satsing på kommersialisering av forskning gjennom FORNY. Departementet støtter særlig prosjektutvikling og verifisering av teknologiske prosjekt. Forskningsrådet må bidra til at instituttsektoren på landbruks- og matområdet øker sin innovasjonsgrad i forbindelse med kommersialisering av forskningsresultater. Blant annet er det viktig å følge opp anbefalinger i rapport fra mai 2007 der arbeidet med kommersialisering av forskningsresultat gjennom FORNY i Norges forskningsråd er evaluert.

1.1.4 Kunnskapsutvikling for forvaltningen

Forskningsmiljøene har en sentral oppgave i å forvalte internasjonal kunnskap som beredskap i særskilte sammenhenger. Landbruks- og matdepartementet legger vekt på at Landbruks- og matforvaltningen skal være basert på oppdatert vitenskaplig kompetanse som er sentral for å sikre legitimitet og tillitt i samfunnet. Forskning er en viktig bidragsyter med kompetanse inn i politikikutviklingen innenfor landbruks- og matsektoren.

1.1.5 Forskningskommunikasjon og formidling.

Forskningsrådet og departementet må i fellesskap legge vekt på å formidle økt verdiskaping knyttet til forskning og innovasjon. Departementet ber derfor Forskningsrådet om fortsatt å styrke arbeidet med å få til målrettet formidling av resultater og aktiviteter innenfor landbruks- og matsektoren. Landbruks- og matdepartementet vil komme tilbake til en nærmere bestilling av nyhetsstoff til profilering av departementets innsats og resultatoppnåelse innenfor forskning i sektoren. Videre forventer departementet at Forskningsrådet stimulerer forskningsinstitusjonene til å gjøre forskningsresultater mer tilgjengelig for næring og samfunn.

1.2 Prioriterte forskningsområder

De sentrale forskningsområdene for landbruks- og matsektoren er knyttet til de tematiske prioriteringene i St. meld. nr. 20 (2004-2005) Vilje til forskning og til prioriteringer innenfor EUs syvende rammeprogram for forskning.

Forskningsinnsats knyttet til utfordringene i nordområdene skal prioriteres. Innenfor Landbruks- og matdepartementets sektoransvar er dette særlig aktuelt innenfor Arealprogrammet, Matprogrammet, Miljø 2015, NORKLIMA og RENERGI. Temaområder som arktisk landbruk, reindrift, fornybar energi og reiseliv med fokus på næringsaktivitet og bosetting i nord vil være sentrale områder.

I tillegg til omtalen i St. prp. nr. 1 (2007-2008) vil Landbruks- og matdepartementet trekke frem følgende forhold som Forskningsrådet skal legge vekt på i 2008.

1.2.1 Mat, helse og forbruker

Matpolitikken er et høyt prioritert område som krever at de ulike fagdisiplinene på området må sees i sammenheng, dette gjelder områder som genetikk, bioteknologi, biologi, medisin og i forhold til forbrukerpolitiske hensyn som matmangfold og kvalitet. Dette er særskilt viktig for forhold som virker inn på hele verdikjeden fra jord via dyr og planter og til forbruker.

For å opprettholde den gode plante- og dyrehelsestatusen trengs forskning som gir kunnskap og beredskap slik at introduksjon og spredning av skadegjørere og

sykdommer på planter og dyr forhindres. Viten om sykdommer som smitter mellom dyr og mennesker (zoonoser) er spesielt viktig for mattryggheten.

Departementet vil være best mulig forberedt når det gjelder konsekvenser knyttet til matproduksjonen og klimaendring, og her er oppdatert kunnskap og beredskap på folke- dyre- og plantehelse nødvendig.

Grunnleggende problemstillinger knyttet til dyrehold og dyrevelferd er sentrale forskningsoppgaver og kunnskap om alternativer til bruk av forsøksdyr er viktig for at departementet skal nå målet om å redusere antall dyr som brukes innen forskning.

Som en hovedutfordring i matpolitikkutformingen vil departementet særlig prioritere forskning som stimulerer til utvikling av bedre og sunnere produkter for å møte forbrukerne sine ønsker. Videre er det behov for markeds- og forbrukerforskning knyttet til maktforhold i matvarekjedene, både nasjonalt og internasjonalt.

Matforvaltningen har behov for oppdatert kunnskap om fremmedstoffer og sykdomsfremkallende organismer i mat. Landbruks- og matdepartementet ber Forskningsrådet å prioritere forskning og kunnskap i forbindelse med utfordringer ved sporing av mat i matkjedene.

Landbruks- og matdepartementet og Forskningsrådet skal i 2008 ha en nærmere dialog i forhold til oppfølging av Regjeringens målsetting i Soria-Moria erklæringen om at 15 pst. av matproduksjonen og matforbruket i 2015 skal være økologisk.

1.2.2 Tre/energi

Det er et politisk mål å øke bruken av miljøvennlig energi, herunder bioenergi. Landbruket vil være den viktigste leverandøren av råstoff til bioenergi. Landbruks- og matdepartementet ber Forskningsrådet om å prioritere utvikling av kunnskap som støtter opp under økt produksjon og bruk av bioenergi fra skog og jordbruk, herunder også økt lønnsomhet i produksjonen. Landbruks- og matdepartementet ber Forskningsrådet om å øke forskningsinnsatsen knyttet til bioenergi med minst 5 mill. kroner i 2008. Som konsekvens av dette forutsettes det at Forskningsrådet foretar en vurdering av dagens programstruktur med sikte på å få programmer som kan håndtere henholdsvis oppstrøms- og nedstrøms kunnskapsbehov i verdikjeden. Det er viktig å se hele denne kjeden under ett og anvende ressursene der kunnskapsbehovene er størst. I tillegg til miljøeffektene, ser departementet et stort potensial for næringsutvikling knyttet til utviklingen av andre generasjons biodrivstoff basert på biomasse fra skog og trevirke. Dette forutsetter en betydelig forskningsinnsats, og departementet mener at Norge bør være med i fremste rekke i denne utviklingen. Vi ber derfor Forskningsrådet ta grep for å fremme og koordinere forskningsinnsatsen når det gjelder andre generasjons biodrivstoff.

1.2.3 Tjenester

Utvikling av tjenesteytende næringer som reiseliv og "Inn på tunet-tilbud" er viktige satsingsområder innenfor landbruket. I den forbindelse er forskningsbasert kunnskap som kan bidra til å videreutvikle disse næringene prioritert i 2008. Under reiseliv inngår også problemstillinger knyttet til bruk av verneområder og randsoner i reiselivssammenheng.

1.2.4 Miljø og ressursforvaltning

Sikring av verdifull jordbruksareal og kulturlandskap er høyt politisk prioritert. Landbruks- og matdepartementet ber derfor om at Forskningsrådet prioriterer kunnskap om utfordringene knyttet til arealressursene i forhold til samfunnsutviklingen innenfor andre områder som næringsutvikling, infrastruktur og samferdsel og forholdet til tjenesteproduksjon og reiseliv.

Det er videre behov for forskning på hvordan klimaendringen påvirker grunnlaget for næringsvirksomhet innenfor jordbruket, skogbruket, reindriften og sektoren sine nye næringer og relaterte næringer. Det er også behov for mer forskning på klimagassutslipp fra husdyr og gjødsel, hvordan er regnskapet for klimagasser og husdyrbeite/gjødsling og hvordan kan utslippene på disse områdene reduseres. Her er det behov for gode tverrfaglige prosjekter som fanger kompleksiteten. I tillegg er det nødvendig å øke kunnskapen om binding/utslipp av klimagasser fra jordsmonnet, hvilke tiltak og virkemidler som gir binding. Videre vil behovet for mer bioenergi med utgangspunkt i skogvirke aktualisere nye produksjonsmåter, utnyttingsformer eller arealbruksendringer. Det er nødvendig med god kunnskap om effekter for biologisk mangfold og andre miljøverdier av slike nye produksjonsmåter. Det er påregnelig at man må gjøre en økt forskningsinnsats på de områdene som her er nevnt, og på den bakgrunn ber departementet om at Forskningsrådet prioriterer slike tiltak allerede i 2008. Det bør legges opp til tett kontakt mellom departementet og Forskningsrådet på klimaområdet, slik at eventuelle nye problemstillinger kan fanges opp.

Miljøspørsmål skal bl.a. være gjennomgående i den kunnskapsutviklingen som foregår innen Landbruks- og matdepartementet sin sektor, herunder Forskningsrådets programmer.

1.2.5 Landbruk og samfunn

Det er et kontinuerlig behov for kunnskap om effektene av mål og virkemidler i landbrukspolitikken. En slik kunnskapsutvikling er sentral for forvaltningen i arbeidet med å utforme virkemidler i landbruks- og matpolitikken. Dette kunnskapsbehovet knytter seg bl.a. til de juridiske virkemiddelene knyttet til eier- og bruksstruktur, bosetting, og rasjonell utnyttelse av landbruksressursene.

1.2.6 Bioteknologi

Landbruks- og matdepartementet viderefører sin aktivitet innenfor forskningsprogrammet Etikk, samfunn og bioteknologi i 2008.

1.3 Landbruks- og matforskningsinstituttene

Forskningsrådet har ansvaret for å tildele basisbevilgninger til Bioforsk, Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning, Norsk institutt for skog og landskap, AKVAFORSK, Veterinærinstituttet og Norsk senter for bygdeforskning. AKVAFORSK er fra 1. januar 2008 en del av NOFIMA AS, der Fiskeri- og kystdepartementet er staten sin eierrepresentant. Basisfinansieringen for AKVAFORSK vil derfor bli overført fra Landbruks- og matdepartementet sitt budsjett til Fiskeri- og kystdepartementet sitt budsjett fra 2009.

Departementet legger stor vekt på rasjonell arbeidsdeling og samarbeid mellom institutter, universiteter og vitenskapelige høyskoler, og er spesielt opptatt av at instituttene randsonerfunksjoner styrkes. Departementet vil derfor i 2008 fortsette sin aktive rolle for å bidra til å utvikle samarbeidet på Campus Ås. Landbruks- og matdepartementet forventer at landbruks- og matforskningsinstituttene spiller en aktiv rolle i å bidra til lokal og regional næringsutvikling samtidig med at de tilpasser seg økt nasjonal og internasjonal konkurranse.

Det forutsettes at sektorinstituttene resultater rapporteres samlet som en egen årsrapport slik at Forskningsrådet og Landbruks- og matdepartementet får den samme helhetlige rapport for virksomheten når det gjelder forskning og utvikling.

1.4 Nærmere omtale av tildelingen til Forskningsrådet for 2008

Landbruks- og matdepartementet forutsetter at Forskningsrådet setter av tilstrekkelig med midler til å ivareta mer umiddelbare forskningsbehov og prosjektsøknader av høy kvalitet som ikke faller inn under programområdene. Innenfor Divisjonen for innovasjon vil slike behov og søknader kunne tildeles midler gjennom divisjonens disposisjonsfond/-konto. Landbruks- og matdepartementet legger til grunn at ordningen med frie midler, som administreres av andre divisjoner også er tilgjengelig for landbruksorienterte prosjekter.

1.4.1 Post 50 Forskningsaktivitet

Forskningsrådet skal også sette av midler for å dekke deler av kostnadene til nasjonal ekspert i EU-kommisjonens Generaldirektorat for forskning, direktorat E: Biotechnology, agriculture and Food. Forskning på matområdet berører flere departementer, og Landbruks- og matdepartementet inngår som ett av flere departementer i en felles finansiering. Departementet ber Forskningsrådet om å sette av inntil 250 000 kroner til dette.

I rammen til posten er 1,854 mill. kroner knyttet til husleiekompensasjon som skal tildeles Bioforsk. Departementet ber Forskningsrådet om å følge midlene på samme måte som foregående år.

1.4.2 Post 51 Basisbevilgninger til forskningsinstitutt m.m.

I rammen til posten er det satt av 7,925 mill. kroner knyttet til husleiekompensasjon for Bioforsk. Departementet ber Forskningsrådet om å følge midlene på samme måte som foregående år.

Forskningsrådet skal videre sette av 2 mill. kroner til etablering av NOFIMA i 2008.

1.5 Midler som holdes tilbake i departementet

1.5.1 Nasjonale oppgaver

Over Kap. 1137 post 51 tildeles 9 316 000 kroner direkte til hhv. Bioforsk og Norsk institutt for Skog og landskap forbeholdt nasjonale oppgaver. På samme post setter departementet i tillegg av 300 000 kroner som tilskudd til Nordiske jordbruksforskernes forening.

2. MÅL- OG RESULTATOPPFØLGING

2.1 Mål- og resultatoppfølging

Departementene har i henhold til reglementets § 4 bl.a. plikt til å formulere mål i tilknytning til bevilgningsforslaget, og videre utarbeide metoder og resultatindikatorer til bruk i vurderingen av om virksomheten oppnår resultater. Departementet har i samarbeide med Forskningsrådet fremarbeidet et oppsett for indikatorer for 2008. Disse ligger som vedlegg til tildelingsbrevet. I tillegg ber departementet om at Forskningsrådet rapporterer spesifikt på prosjekter som omhandler forskning knyttet til økologisk landbruk og bioenergi. Landbruks- og matdepartementet vil i samarbeid med Forskningsrådet og andre departementer arbeide videre med indikatorbasert system for mål og resultatstyring i 2008, jf. Pkt. 3.2.

2.2 Ressurskartlegging av FoU

Landbruks- og matdepartementet viser til det pågående arbeidet med mål- og resultatstyring. I forbindelse med dette arbeidet ber departementet Forskningsrådet om å kartlegge ressursinnsatsen innenfor FoU for landbruks- og matforskningen. Kartleggingen skal omfatte relevante miljøer innenfor universitets- og høyskolesektoren, instituttsektoren og næringslivet. Omfanget av kartlegging følges opp i dialog mellom departementet og Forskningsrådet og gjøres i samarbeid med det

felles styret for forskningsmidlene over jordbruksavtalen og Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter.

2.3 Sammenheng mellom departementenes midler

En rekke forskningsmessige utfordringer krever kunnskapsgenerering på tvers av flere departementers ansvarsområder. Forskningsrådet har ansvar for å se departementenes midler i sammenheng. Dette gjelder for eksempel nordområde-arbeidet. Forskningsrådet skal ta hensyn til dette i disponeringen av departementenes midler.

3. RAPPORTERING

3.1 Oversikt over leveranser

Leveranse	Frist	Mottakere
Årsrapport 2008	1. mai 2009	Departementene.
Årsmelding 2008	1. mai 2009	Departementene.
Endelig årsmelding med Riksrevisjonens avsluttende revisjonsbrev	15. juli 2009	Departementene
Disponering av tilsagnsfullmakter	1. februar 2009	Departementer som gir tilsagnsfullmakt
Avviksrapport for 1. halvår 2008	20. august 2008	Departementene
Avviksrapport for 2008	20. mars 2009	Departementene

3.2 Årsrapport

Årsrapporten for 2008 skal oversendes departementene innen 1. mai 2009. Kopi av rapporten skal også sendes Kunnskapsdepartementet i elektronisk form. I 2008 settes det i gang en tverrdepartemental arbeidsgruppe under ledelse av Kunnskapsdepartementet, som med utgangspunkt i nytt målstyringssystem skal foreslå felles krav til Forskningsrådets årsrapport for 2008. Representanter for Forskningsrådet er invitert til å delta i arbeidsgruppen. Med bakgrunn i gruppens anbefaling vil det bli sendt eget brev om de konkrete kravene til årsrapporten.

3.3 Årsmelding

Departementene ber Forskningsrådet om å sende dem årsmelding for 2008 inkludert regnskap og hovedstyrets beretning innen 1. mai 2009. Endelig årsmelding med Riksrevisjonens avsluttende revisjonsbrev skal sendes departementene innen 15. juli 2008.

3.4 Tilsagnsfullmakter

Det skal i regnskapsavslutningen rapporteres om disponeringen av tilsagnsfullmakter. Rapporteringen skal vise at tilsagnene er holdt innenfor fullmaktenes ramme og forutsetninger. I forbindelse med statsregnskapet skal departementene sende inn oppgaver over utnyttelsen av tilsagnsfullmakter. Departementene som benytter tilsagnsfullmakt ber derfor om at Forskningsrådet innen 1. februar hvert år oversender informasjon som viser hvor mye av tilsagnsfullmakten for foregående år som er bundet opp.

3.5 Avviksrapportering

Departementene ber om halvårlige rapporter om eventuelle vesentlige avvik i forhold til vedtatte planer eller tildelingsbrev. Avviksrapportene skal rettes inn mot de mål og resultatkrav som er angitt i tildelingsbrevene. Forskningsrådet skal videre fremme forslag om mulige korrigerende tiltak, jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten, punkt 1.5.1. Avviksrapportene skal foreligge 20. mars med status per 31. desember foregående år og 20. august med status per 30. juni samme år. Avviksrapporten for første halvår skal inkludere et anslag for forventet overføring til neste år.

4. ANDRE SAKER

4.1 Risikovurderinger

Risikovurderinger og styring på bakgrunn av disse (risikostyring) skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll. Følgende hovedelementer skal gjenfinnes i virksomhetens vurdering:

- Definisjon av risiko, dens sannsynlighet og konsekvens knyttet til virksomhetens måloppnåelse. Dette bestemmer vesentlighet.
- Definisjon av risikotoleranse for ikke å nå en bestemt målsetning. Dette skal også si noe om når aktiviteter skal iverksettes for å redusere risiko til et akseptabelt nivå.
- Identifikasjon av tiltak og kontrollaktiviteter for å redusere risiko innenfor en akseptabel ressursramme.
- Valg av tiltak og kontrollaktiviteter etter en vurdering av kostnad i forhold til nytte for å sikre en fornuftig ressursallokering.

Dette skal være virksomhetens egne risikovurderinger. Dokumentasjon knyttet til vurderingene vil bli etterspurt i etatsstyringsmøter, og skal også brukes som bakgrunn for innmelding av avvik underveis i året og i rapportering tilbake til departementene.

4.2 EØS-avtalens statsstøtteregulering

Ved tildeling av tilskudd til "foretak", slik det er definert i EØS-retten, skal Forskningsrådet påse at statsstøttereguleringen etter EØS-avtalens artikkel 61, jf. artikkel 59 nr. 2 blir overholdt. "Foretak" i EØS-avtalens forstand inkluderer også etater og

aksjeselskaper som utfører samfunnsoppdrag, samtidig som de også utfører "økonomisk aktivitet", dvs. de tilbyr (varer og) tjenester i et marked. Dersom samfunnsoppdraget og den økonomiske aktiviteten foregår innenfor samme regnskapsmessige enhet, regnes mottaker som "foretak" i EØS-avtalens forstand

Retningslinjene for hva som blir vurdert som lovlig statsstøtte er omfattende, og varierer fra område til område. Tre hovedprinsipper er imidlertid gjennomgående: Det må klart spesifiseres hva midlene skal brukes til, det må kunne dokumenteres at den samfunnsoppgaven som får offentlig støtte ikke blir overkompensert utover evt. en rimelig fortjeneste, og det må kunne dokumenteres at det ikke skjer noen kryssubsidiering av konkurranseutsatt økonomisk aktivitet. I de tilfeller der en tilskuddsordning er forelagt ESA, må det påses at ESAs særskilte fastsatte vilkår for ordningen blir overholdt.

På Fornyingsdepartementets hjemmeside finnes mye informasjon om statsstøtte, herunder en helt fersk veileder "EØS-avtalens regler om offentlig støtte", med lenker videre.

5. OVERSENDELSE AV BUDSJETTDOKUMENTER

5.1 Vedtatt budsjett for 2008

Departementene ber om at Forskningsrådet oversender vedtatt budsjett for 2008 innen 1. mars 2008. Budsjettet skal inneholde en redegjørelse for hvordan Forskningsrådet vil følge opp de prioriteringer som er gitt i St.prp. nr. 1 samt i departementenes tildelingsbrev.

Departementene ønsker informasjon om de ulike programmene og øvrige virkemidlenes totale tildelte budsjett for det aktuelle året. Vi ber derfor om at det i de departementsvise budsjettoversiktene inkluderes to kolonner under overskriften "Forskningsrådet totalt" som viser hhv *årets* totale bevilgning og årets disponible budsjett (inkl. overføringer fra tidligere år).

I budsjettet skal det avslutningsvis gis en departementsvis oversikt over endelig fordeling av tildelt budsjetttramme på program/aktivitetsnivå. Oversikten må gi informasjon om de ulike programmenes totale budsjetttramme samt vise hvor stor andel hvert departement har i de ulike programmene.

Vedtatt budsjett skal inneholde en særskilt redegjørelse for bruken av avkastningen fra Fondet for forskning og nyskaping. Det skal gjøres rede for hvordan midlene er fordelt mellom ulike fagområder og virkemidler, og i hvilken grad midlene er bundet opp for årene framover.

5.2 Budsjettforslag for 2009

Departementene ber om at Forskningsrådet utarbeider et fullstendig budsjettforslag for 2009 innen 1. mars 2008, jf. bestillingsbrev av 19.10.2007.

6. BEVILGNINGSKONTROLL

Bevilgningen skal disponeres i samsvar med forutsetningene i budsjettproposisjonen, budsjettinnstillingen og Stortingets vedtak. Vi minner om at departementene og Riksrevisjonen til enhver tid kan be om innsyn i bruken av midlene.

7. DIALOG OG PLANLAGTE MØTER 2008

Første styringsmøte mellom Landbruks- og matdepartementet og Forskningsrådet i 2008 blir 22. mai for å diskutere årsrapport 2007, vedtatt budsjett 2008 samt Forskningsrådets budsjettforslag 2009. Det andre styringsmøtet vil bli avholdt i november, hvor et viktig tema vil være foreløpig tildelingsbrev for 2009, og evt. forslag til store satsinger for 2010.

8. TIDSPLAN FOR OVERFØRINGER 2008

Følgende beløp (i kroner) stilles til disposisjon for Forskningsrådet i 2008 og vil bli utbetalt til konto nr. 8276 01 00168.

Dato	Beløp
15.01.08	42 287 375
15.03.08	42 287 375
15.04.08	42 287 375
15.05.08	42 287 375
15.06.08	42 287 375
15.08.08	42 287 375
15.10.08	42 287 375
15.11.08	42 287 375
Sum	338 299 000

Departementet forutsetter at Forskningsrådet avklarer med hvert enkelt institutt hvilken tidsplan og overføringsform for basisbevilgningene som er hensiktsmessig for å unngå likviditetsproblemer.

Med hilsen

Frøydis Vold (e.f)
ekspedisjonssjef

Kirsti Gustad
rådgiver

Vedlegg

Kopi:

Riksrevisjonen

Kunnskapsdepartementet

Fiskeri- og kystdepartementet

Nærings- og handelsdepartementet

Miljøverndepartementet

Bioforsk

Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning

Veterinærinstituttet

Norsk senter for bygdeforskning

Norsk institutt for skog og landskap

NOFIMA

Universitetet for miljø og biovitenskap

Norges veterinærhøyskole